บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย วิจารณ์ผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความชุกและปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อโรคแท้งติดต่อในฝูงแพะ พื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยทำการเจาะเลือดแพะ รวมทั้งหมด 487 ตัวอย่าง จาก 18 ฟาร์ม เพื่อทดสอบหาแอนติบอดีต่อ เชื้อบรูเซลลาด้วยวิธี Rose Bengal test ตรวจพบความชุกรายตัว คิดเป็นร้อยละ 2.05 และพบความชุกรายฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 33.33 นอกจากนี้ยังมีผลของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคพบว่ามี 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่มีประวัติเคยพบโรคในฟาร์ม พบปัจจัยสูงสุดร้อยละ 3.26 อันดับรองลงมาคือ ขนาดฟาร์มที่มีน้อยกว่า 50 ตัว พบปัจจัยร้อยละ 2.40 อันดับต่อมาคือ มีการนำแพะตัวใหม่เข้ามาเลี้ยงร่วมฝูง พบปัจจัยร้อยละ 2.16 อันดับต่อมาคือ มีการใช้ยาฆ่าเชื้อโรคภายในฟาร์ม พบปัจจัยร้อยละ 2.13 อันดับต่อมาคือ ไม่มีการเลี้ยงร่วมกับสัตว์ชนิดอื่น พบปัจจัยร้อยละ 2.11 อันดับต่อมาคือ ขนาดฟาร์มมากกว่าหรือเท่ากับ 50 ตัว พบปัจจัยร้อยละ 1.69 และน้อยที่สุดคือ ไม่มีประวัติเคยพบโรคในฟาร์ม พบปัจจัยร้อยละ 1.32 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีประวัติเคยพบโรคในฟาร์ม มีแนวโน้มสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคแท้งติดต่อของเชื้อ B. *melitensis* ทางสถิติไคสแควร์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคแท้งติดต่อทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามผลบวกที่ได้จากทดสอบด้วย RBT เพียงการทดสอบของการเกิดโรคแท้งติดต่อขั้นแรกเท่านั้นของกลุ่มสุขภาพสัตว์ กรมปศุสัตว์ประจำจังหวัด หากต้องการยืนยันผลบวกว่าเป็นโรคแท้งติดต่อจริง สามารถส่งซีรั่มที่ให้ผลบวกไปยังสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ หรือศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้งนี้หากเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ดี ตามมาตรการการควบคุมและป้องกันโรคในประเทศไทย ก็อาจจะส่งผลให้มีโอกาสเกิดโรคแท้งติดต่อได้น้อยลง หรือแทบจะไม่มีการเกิดโรคแท้งติดต่อก็เป็นได้

5.2 วิจารณ์ผลการศึกษา

การศึกษาความชุกของโรคแท้งติดต่อโดยการ ทดสอบหาแอนติบอดีต่อเชื้อ B. *melitensis* จากตัวอย่างซีรั่มแพะ ด้วยวิธี RBT ความชุกของโรคแท้งติดต่อ ในระดับรายตัวคิดเป็นร้อยละ 2.05 และรายฟาร์มคิดเป็นร้อยละ 33.33 มีค่าค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับการทดสอบของรายงายดุลยวัตและคณะ (2017) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีค่าความชุกของโรคแท้งติดต่อเท่ากับรายตัวร้อยละ 0.60 และรายฟาร์มคิดเป็นร้อยละ 16.67 เนื่องจากรายงานของเกียรติศักดิและคณะ (2017) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบความชุกรายตัวคิดเป็นร้อยละ 0.49 และรายฟาร์มคิดเป็นร้อยละ 9.4 นอกจากนี้รายงานของ สุวิมล และคณะ (2554) ได้ศึกษาความชุกในจังหวัดนครปฐม พบความชุกรายตัวคิดเป็น

ร้อยละ 4.66 และรายฟาร์มคิดเป็นร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับงานผู้วิจัยค่อนข้างสูงกว่า อำเภอเมืองนครราชสีมา สำหรับการที่พบความชุกในแต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นผลมาจากปัจจัยในด้านของจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในแต่ละพื้นที่ยังมีจำนวนไม่มากเท่ากับภาคอื่น และพื้นที่หรือบริเวณที่เลี้ยงอาจอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ทำให้โอกาสในการสัมผัสกับเชื้อก่อโรคของแพะลดลงไปด้วย ประกอบกับการที่เกษตรกรในพื้นที่แต่ละจังหวัด มีการนำแพะเข้ามาจากบริเวณพื้นที่จังหวัดอื่น ทำให้โอกาสในการนำเชื้อโรคที่ปนเปื้อนกับตัวแพะเข้ามาจากพื้นที่อื่นได้ ประกอบกับเกษตรกรมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโรคแท้งติดต่อและทราบถึงมาตรการการควบคุมป้องกันโรคของกรมปศุสัตว์อีกด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองนครราชสีมา ควรมีการตรวจคัดกรองโรคคบรูเซลลาเพิ่มขึ้นในแพะที่มีอายุระหว่าง 4-6 เดือน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการเคลื่อนย้ายเป็นจำนวนมาก
2. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองนครราชสีมา อาจมีการรณรงค์ การตรวจโรคคบรูเซลลา เพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเกิดความสนใจและตระหนักถึงผลเสียของโรคคบรูเซลลา
3. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองนครราชสีมา ควรมีการตรวจติดตามฟาร์มทุก 2 เดือน ติดตามตรวจสอบ และติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรเกี่ยวกับการรายงานผล การตรวจโรคเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปฏิบัติและการจัดการฟาร์ม เมื่อพบแพะที่ให้ผลบวกต่อโรคอย่างต่อเนื่องจนกว่า จะอยู่ในสถานะฟาร์มปลอดโรค
4. แนะนำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ทำมาตรฐานฟาร์มที่ได้รับรองการปฏิบัติทางเกตรกรที่ดีสำหรับฟาร์มแพะ